

96. Martin Ferenc nagykövet rejtjeltávirata a nemzetiségi oktatást érintő újabb rendelkezésről. Bukarest, 1973. június 6.

Több magyar értelmiségi információja szerint az elmúlt napokban az anyanyelvi oktatást szűkítő újabb rendelkezéseket¹ hoztak:

1.) A román és a más nemzetiségű gyermekek közötti „falak ledöntése” végett a jövőben minden nemzetiségű iskolában – függetlenül a jelentkezők számától – be kell indítani a román ciklust, vagyis a román tannyelvű osztályokat. Ez azt jelenti, hogy szintiszta magyar faluban is be kell indítani az iskola román ciklusát akkor is, ha csak a milicista gyermeke iratkozik be. Ezek szerint az eddig még megmaradt magyar tannyelvű középiskolák – így a nagy hírű kolozsvári „Brassai Sámuel”, vagy a marosvásárhelyi „Bolyai” líceumok – is megszűnnek tisztán magyar tanintézménynek lenni.

2.) A nemzetiségi általános iskolákban eddig is 15 fő volt a minimális létszám, amivel osztályt lehetett indítani, e számot most 25-re emelték.

Megjegyzés: Ezen intézkedések a magyar nemzetiségi dolgozók 1971-es országos tanácskozásán a román vezetés által kilátásba helyezett engedmények átmeneti és taktikai jellegét igazolják. Az anyanyelvi oktatás területén a helyzet ma rosszabb, mint annak előtte volt.

Martin, 127

MOL, külügyminisztériumi TÜK-iratok Románia, 1973. XIX-J-1-j, 93. doboz, 128-27, 002499/2/1973.

¹ Az 1973. május 13-i, 273. sz. törvényről van szó, amely előírta, hogy az általános iskolákban a nemzeti kisebbségek nyelvén történő oktatásban az ötödik osztály indításához minimum 25, a közép fokú oktatásban pedig 36 jelentkezőre van szükség. (Addig 20 tanuló volt a minimum, de minisztériumi engedéllyel már 8–10 fővel is indíthattak magyar osztályt.) A II. fejezet 3. bekezdése pedig előírta, hogy mindazon községekben, ahol az „együttélő nemzetiségek” nyelvén működő iskolák léteznek, függetlenül a tanulók létszámától, román előadási nyelvű tagozatokat, vagy osztályokat *kell* létesíteni.